

Integrale Commissie Advies nr. 2020-10

Status: definitief

Onderwerp	Surinameplein, Klokkenhof
Datum	17-6-2020 (videoconferentie)
Commissie	Eric Luiten (voorzitter), Janneke Bierman, Annuska Pronkhorst, Tako Postma, Marianne Griffioen, Hans van der Made, André Winder
Secretaris	Paul Rosenberg, Marlous Ruiter
Toelichting	Tess Broekmans (Urhahn)
Toehoorders	Ingeborg Wannags, Jan Jaap Ruijsenaars (R&D), Peter Hazewindus, David van der Laan (Stadsdeel), Martijn Bakker, Aiden Zahiri (Lingotto), Frank Jongenelen (Vesteda)

Achtergrond

Het plan voor herontwikkeling van de Klokkenhof is in 2017 twee keer behandeld in de Integrale Commissie. Sindsdien zijn eigenaar en ontwikkelaar gewisseld en is aan bureau Urhahn opdracht gegeven de mogelijkheden tot vervanging en verdichting opnieuw te onderzoeken.

Zeer recent is de hoogbouw van het complex met de naastgelegen bibliotheek/leeszaal door het Dagelijks Bestuur van Stadsdeel Zuid aangewezen als gemeentelijk monument. Een aantal varianten voor herontwikkeling is daarmee komen te vervallen. Besloten wordt deze bijeenkomst te gebruiken om in aanwezigheid van ontwikkelaar en eigenaar de uitgangspunten voor renovatie van de hoogbouw in combinatie met gedeeltelijke sloop/nieuwbouw van het complex opnieuw vast te stellen.

Vraagstelling

Welke bebouwingsstructuur is voor wat betreft rooilijnen, blokstructuur, vorm en hoogte van de samenstellende delen gepast voor deze plek die de overgang markeert tussen het AUP-gebied en de Gordel '20- '40?

Advies

De Commissie constateert dat het ontwerponderzoek van de afgelopen jaren en twee voorgaande behandelingen in de Integrale Commissie niet hebben geleid tot een vanzelfsprekende oplossing voor het toevoegen van volume en adviseert het project eens op en andere manier te benaderen. De studies tot nu toe zijn vooral volumetrisch van aard en zijn daardoor nogal abstract van

karakter. Nu door een bestuurlijk besluit duidelijk is welk deel blijft staan, is er ruimte voor een herinterpretatie van die delen van het bestaande complex die in hun huidige vorm niet meer voldoen. Een analyse van de sterke punten van het bestaande complex kan daarbij behulpzaam zijn. De commissie adviseert de vraag centraal te stellen welke functie of voorziening een verbetering zou inhouden voor de kwaliteit van de openbare ruimte, het leven op straat en op het plein en de nieuwe vorm en opbouw van het betreffende bouwdeel daarop af te stemmen. De commissie adviseert omwonenden bij die programmatische invuloefening te betrekken. Het uitgangspunt zou minder een studie naar het maximale laadvermogen van de plek moeten zijn en meer een onderzoek naar de betekenis van het complex voor de leefbaarheid van zijn omgeving.

Sterke punten van het bestaande gebouw zijn dat het licht en ruimte toelaat en niet geforceerd aansluit op de aangrenzende woonblokken. Dat komt door de tussenschaal in de opbouw van de volumes en door het zorgvuldig gekozen materiaalgebruik. Alle studies tot nu toe laten zien dat een gesloten bouwblok in combinatie met het behoud van de enorme vleugelnootbomen niet leidt tot een aanvaardbaar stedenbouwkundig model. De commissie waardeert in die zin dan ook de eerlijkheid van het getoonde voorkeursmodel dat ten koste gaat van de helft van de vleugelnootbomen, om verdichting aan de zijde van de Andreas Schelfhoutstraat mogelijk te maken. Desalniettemin bestaat er een sterke voorkeur voor het behoud van deze karakteristieke en voorname bomenrij.

De commissie is ervan overtuigd dat renovatie van de hoogbouw in combinatie met de leeszaal/ bibliotheek een meerwaarde voor het complex kan opleveren. Het behoud van dit symbool van de Wederopbouw, dat door zijn bijzondere mix van functies in zijn tijd zeer vooruitstrevend was, verschaft dit stadsdeel architectuur- én cultuurhistorische diepte. Bij de dienst Monumenten en Archeologie van de gemeente Amsterdam is voldoende expertise aanwezig om goed te kunnen adviseren op de thema's restauratie, verduurzaming en herbestemming in relatie tot de karakteristieke kenmerken van de naoorlogse architectuur. Het wordt dan ook aanbevolen om zo snel mogelijk in overleg te treden over de mogelijkheden en beperkingen die gelden bij de renovatie van een gemeentelijk monument als dit.

Amsterdam, 1 juli 2020
Commissie Ruimtelijke Kwaliteit

Eric Luiten, voorzitter

Bijlage

Beleidskaders:

- Koers 2025
- Bestemmingsplan Hoofddorppleinbuurt

Aangeleverde stukken:

- 'De Klokkenhof. Ruimtelijke analyse en variantenstudie' (presentatie Urhahn, 17-6-2020)